

MÔJ ROK

1986

Môj rok 1986

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.knihynastole.cz
www.albatrosmedia.sk

Laura Pacheroová, Martina Coufalová

Môj rok 1986 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA**

MÔJ ROK 1986

Laura Pacherová, Martina Coufalová

Vydalo nakladateľstvo **nastole** v Brne v roku 2026 v spoločnosti
Albatros Media a. s. so sídlom 5. května 22, Praha 4.
Číslo publikácie 46 643.

Preklad: *Mária Šafranová*
Ilustrácia na obálke: *Matěj Pospíšil*
Obálka: *Pavel Ševčík*
Sadzba: *Martina Mojzesová*
Jazyková korektúra: *Silvia Vnenková*
Výtvarná redaktorka: *Kristina Synek*
Zodpovedná redaktorka: *Silvia Vnenková*
Produkcia: *Silvia Vnenková*

© *Laura Pacherová, 2026*
© *Martina Coufalová, 2026*
Illustration © *Matěj Pospíšil, 2026*

1. vydanie
ISBN v tlačenej verzii 978-80-7448-602-9
ISBN e-knihy 978-80-7448-613-5 (1. zverejnenie, 2026) (ePDF)

e-shop: www.albatrosmedia.cz
www.knihynastole.cz

Vyťažovanie textu alebo dát z tejto publikácie
v zmysle čl. 4 smernice 2019/790/EU je zakázané.

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú
odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Nakladateľovi sa napriek všetkému úsiliu nepodarilo nájsť
autorov niektorých fotografií ani ich prípadných dedičov.
Ak existujú, nech láskovo kontaktujú nakladateľa.

OBSAH

Na úvod	4	Každodenný život	121
Kultúra	22	Zdravie	143
Literatura	24	Móda	151
Divadlo a opera	33	Architektúra	156
Film	41	Doprava	162
Hudba	56	Veda a technika	178
Výtvarné umenie	71	Šport	198
Médiá	78	Krimi	216
Rozhlas a tlač	93	Kalendárium 1986	232
Politika	97	Zdroje	255

NA ÚVOD

Väčšina z nás sa v roku 1986 pohybovala výhradne vo vlastnom mikrosvete – dnes by sa povedalo v „sociálnej bubline“. Stretali sme sa s príbuznými, známymi, chodili sme na chaty, na výlety, stretávali sme sa v reštauráciách. Spoločenský život kvitol jedna radosť. Len sme nevystyrkovali nos, ak to nebolo nutné.

Vedeli sme, že za dôverne známymi stenami našich súkromných životov nás čaká normalizačná šedivosť, rady na banány a toaletný papier a nutnosť dodržiavať nezmyselné, ale striktné dané pravidlá, ktoré vysávali zo vzduchu kyslík.

Ale v tme pred úsvitom sa už objavovali prvé lúče! Samozrejme, voľby v roku 1986 boli stále pod taktovkou komunistickej strany. Ale nádej už mala tvár aj meno: Michail Gorbačov.

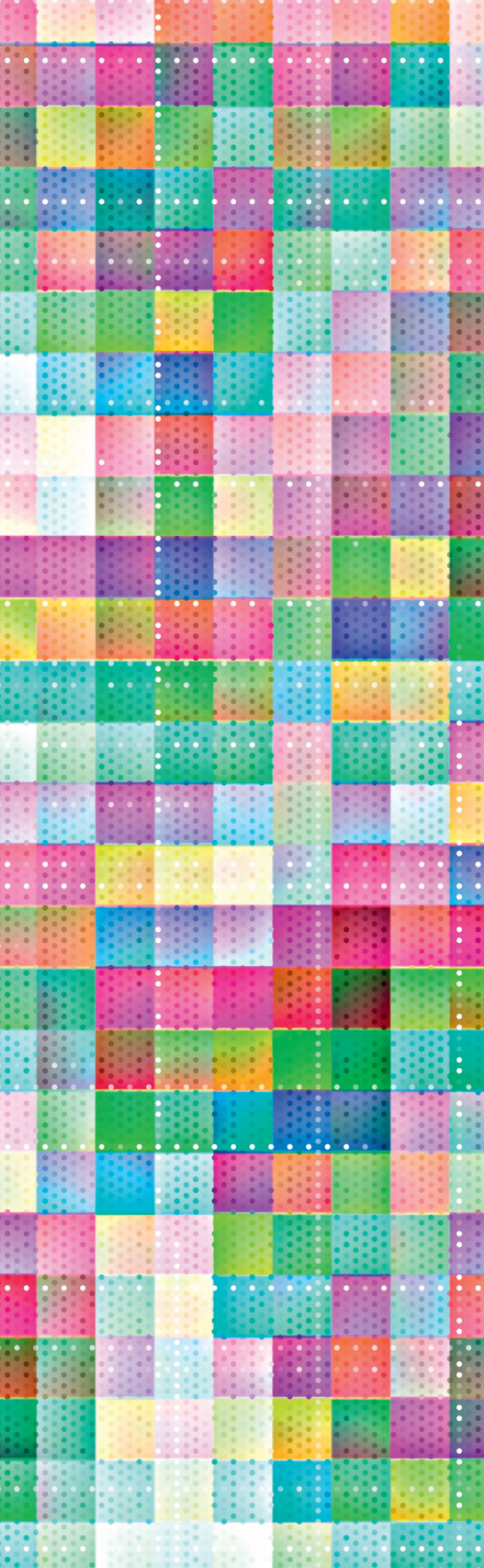
V apríli, 26., o jednej hodine a 23 minútach po polnoci sa prehrial a následne explodoval štvrtý reaktor Černobyľskej elektrárne V.I .Lenina na Ukrajine.

V priebehu jednej sekundy sa zmenil život nepredstaviteľnému množstvu ľudí. Táto nesmierne tragická nehoda ako keby odzrkadlila ten stále silnejší tlak na zmenu politických a spoločenských pomerov. Boli rovnako stuhnuté ako betónový vrchnák reaktora, ktorý vymrštila nahromadená para vysoko do vzduchu...

Zmena prišla až o tri roky, ale aj tak zostávalo v roku 1986 dosť priestoru aj na krásne, pozitívne veci. V Bratislave sa postavila fontána pre film *Fontána pre Zuzanu*, ktorá slúži dodnes. Slovenská pop music zažíva obrovský boom. Do škôl pomaly vstupuje angličtina. Pomaly sa rodí tunel pod Lamanšským prielivom. A to zďaleka nie je všetko! Množstvo krásnych noviniek objavíte pri čítaní tejto knihy. Rok 1986 bol šedivý, ale zároveň aj farebný. Záleží na tom, ako sa na to pozeráme, aký uhol pohľadu si zvolíme. V tomto máme totiž slobodu voľby vždy, aj keď okolo nás vládne totalita.

No a na záver ako vždy: Ak chcete túto knižku venovať niekomu blízkemu, nasledujúca strana je pre Vás a Vaše želanie oslávencomi.

Príjemné čítanie!

Stránka pre teba

PF 1986

ROK 1986 PODĽA INÝCH KALENDÁROV

Gregoriánsky kalendár	1986
Arménsky kalendár	1434 – 1435
Asýrsky kalendár	6736
Bengálsky kalendár	1392 – 1393
Berberský kalendár	2936
Budhistický kalendár	2529 – 2530
Byzantský kalendár	7494 – 7495
Čínsky kalendár	9. februára 1986 – 28. januára 1987, Tiger
Etiópsky kalendár	1978 – 1979
Hebrejský kalendár	5746 – 5747
Iránsky kalendár	1364 – 1365
Islamský kalendár	1406 – 1407
Japonský kalendár	Šówa 61
Jávsky kalendár	1918 – 1919
Koptský kalendár	1702 – 1703
Kórejský kalendár	4319
Rímsky kalendár	2739
Thajský solárny kalendár	2529

ČÍSLA, TABUĽKY, ŠTATISTIKY

CENY POTRAVÍN A TOVAROV (V KČS)

Chlieb pšenično-ražný, kg	2,60
Pečivo pšeničné (rožky, žemle), kg	5,66
Múka pšeničná hladká, kg	3,20
Cestoviny vaječné, kg	8,80
Mäso hovädzie (predné s kosťou), kg	17,00
Kurča, kg	30,00
Šunka údená, dusená, kg	100,00
Párky, kg	25,00
Maslo (1. akosť), kg	40,00
Olej, kg	25,40
Mlieko (tukovosť 3,5 %), l	3,00
Syr eidam (tuk 30 %), kg	19,00
Vajcia čerstvé, kus	1,20
Cukor kockový, kg	8,00
Káva zrnková (pražená), kg	240,00
Čaj, kg	170,00
Čokoláda, kg	130,00
Jablká, kg	5,40
Pivo fľaškové (10°), 0,5 l	2,50
Víno (prírodné biele), l	28, 00
Rum (40%), l	100, 00
Mydlo toaletné, kg	25, 00

Reštauračné stravovanie –

III. cenová skupina

Obed (polievka, hl. jedlo, zákusok), porcia	15,10
Pivo (Prazdroj 12°), 0,5 l	6,30
Čierna káva, porcia	3,30
Cigarety Sparta, kus	0,70

Oblečenie

Oblek pánsky vychádzkový (dvojdielny)	2 300,00
Šaty dámske bavlnené	219,00
Kabát dámsky vlnený zimný	1 091,00
Košľa pánska s dlhým rukávom polyesterová	170,00
Pančuchy dámske silonové	8,30
Poltopánky pánske kožené	279,00
Celoročná obuv dámska	322,00
Topánky chlapčenské s koženou podrážkou (10 rokov)	141,00

Vybavenie bytu

Nábytok: kuchyňa, súprava	5 474,00
Nábytok: spálňa, súprava	7 362,00

Elektrický sporák štvorplateľný	3 560,00
Elektrická chladnička absorpčná	2 130,00
Elektrická práčka so žmýkačkou	3 030,00
Elektrický vysávač	830,00
Televízor čiernobiely	4 500,00
farebný	15 200,00
Hodinky náramkové pánske	235,00
Fotoaparát Practica	3 950,00
Noviny (mesačné predplatné)	12,70
Cestný bicykel pánsky	1 110,00
Moped Babeta typ 207	4 430,00
Motocykel Jawa 350 cm ³	12 370,00
Auto Škoda (Š100, Š105)	54 830,00
Benzín, l normál	7,50
špeciál	8,00
super	9,70

Služby

Nájomné za byt s príslušenstvom 2 izby a kuchyňa s ústredným kúrením, mesačne	358,00
2 izby a kuchyňa bez ústredného kúrenia, mesačne	121,00
Elektrina na svietenie, kwh	1,05
Plyn, m ³	0,75
Cestovné, cestovný lístok osobný vlak	14,00
rýchlik	56,00
autobus	3,00
električka	1,00
Poštovné za list, kus	1,00
Telefón (miestny hovor)	1,00
Kino, vstupenka	4,00
Hotel B, dvojposteľová izba bez kúpeľne, noc	66,80
Strihanie vlasov, výkon	7,00
Trvalá ondulácia s umývaním vlasov, výkon	39,00

Spotreba na 1 obyvateľa za rok

Mäso (vrát. hydiny, s kosťou)	83,1 kg	Čokoláda a cukrovinky	3,4 kg
Mlieko a mliečne výrobky	243,1 kg	Zemiaky	81,2 kg
Maslo	7,2 kg	Ovocie (čerstvé)	70,5
Vajíčka	316 ks	Zelenina (čerstvá)	83,7
Chlieb	62,7 kg	Pivo	149,7 l
Cukor	43,3 kg	Cigarety	1 895 ks

Priemerná hrubá mesačná mzda zamestnanca v ČSSR v roku 1986 bola 2 964 Kčs.

Životné minimum (odhad)	900-1 000	Správa, súdnictvo,	
Veda	3 200-3 600	prokuratúra	3 000-3 400
Školstvo a kultúra	2 400-2 800	Priemerná výška starobných	
Zdravotníctvo a sociálna		dôchodkov	1 070 Kč
starostlivosť	2 400-2 700	(u poľnohospodárov	970 Kč)
Bankovníctvo	3 200-3 600	Zamestnanosť žien	46 %

Štruktúra výdavkov domácností zamestnancov v ČSSR za rok (priemer na 1 člena domácnosti)

Spolu	14 265	(Z toho nájomné a kom. služby	1 022
Potraviny, nápoje, verejné stravovanie	5 164	Vzdelanie a kultúra	275
Priemyselný tovar	5 386	Rekreácie	208
Služby	2 163	liečenie	113
		detské zariadenia	39)

Školstvo v ČSSR

Počet jaslí	3 107
Počet detí v jasliach	104 434
Počet materských škôl	13 234
Počet detí v MŠ	624 151
Počet základných deväťročných škôl	8 236
Počet žiakov ZDŠ	1 767 705
Počet gymnázií	366
Počet študentov vysokých škôl	182 801
Počet vysokoškolákov na 1 000 obyvateľov v ČSSR	12,5

Kultúra v ČSSR

Knižnice	18 785
Divadlá	156
Kiná	3 260
Dokončené filmy (z toho celovečerné	52 29)
Počet vydaných kníh	7 430
Tlač	3 081
Muzeá	442

Vývoz

Obrábacie stroje	30 900
Cestné bicykle	230 000

Vynálezy a zlepšovacie návrhy

Počet podaných prihlášok	5 370
Počet udelených autorských osvedčení a patentov	4 057
Počet zlepšovacích návrhov	403 000

Turistický ruch

Cesty čs. občanov do zahraničia	6 228 000
(z toho do nesocialistických štátov	471 000)
Návštevníci zo zahraničia	18 637 000

DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ V ČESKOSLOVENSKU

Počet obyvateľov ČSSR	15 534 220
(SR z toho	5 198 220)
Počet sobášov	82 986
na 1 000 obyvateľov	5,3 ‰
Počet rozvodov	31 565
na obyvateľa	2,0 ‰
Počet narodených detí	178 098
Počet žiadostí o interrupciu	83 564
Počet úmrtí	153 418
(najčastejšia príčina – choroby obehového ústrojenstva)	
Stredná dĺžka života, roky	
muži	67,5
ženy	75,3

Živo narodené deti podľa veku matky

do 15 rokov	167
15 – 19 rokov	17 184
20 – 24 rokov	64 628
25 – 29 rokov	53 995
30 – 34 rokov	28 134
35 – 39 rokov	11 878
40 – 44 rokov	2 012
45 – 49 rokov	98
50 +	2

DEMOGRAFICKÉ ZAUJÍMAVOSTI

V roku 1986 sa na Slovensku narodilo približne 53 233 detí, pričom počet úmrtí dosiahol 33 905, čo predstavovalo hrubú mieru úmrtnosti 6,5 ‰.

Priemerný vek matiek pri narodení bol 26,8 roka, pričom plodnosť na ženu bola 2,20 dieťaťa.

Počet interrupcií: V roku 1986 došlo k zvýšeniu počtu interrupcií o viac ako 4 000 v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Tento nárast bol neskôr ovplyvnený liberalizáciou potratovej legislatívy v roku 1986, platný ale až od roku 1987.

Rozvodovosť: Od roku 1986 počet rozvodov pokoril hranicu 8-tisíc ročne.

SČÍTANIE K 1. 11. 1980

Počet obyvateľov

ČSSR	15 478 464
ČSR	10 336 000
SSR	5 142 464

Obyvateľstvo podľa pohlavia

Ženy	7 940 668
Muži	7 537 800

Obyvateľstvo podľa základných vekových skupín, %

Deti 0 – 14	24,4
Dospelí 15 – 39	37,2
Dospelí 40- 59	22,1
Dospelí 60 a viac	16,3

Bývanie

Nové byty	50 229
z toho individuálna výstavba	15 527
Rodinné domy	13 727
Počet domácností bez vlastného bytu	222 000

Vybavenie domácnosti (na 1 000 obyvateľov)

Práčka	598
Žmýkačka	276
Rozhlasový prijímač	957
Televízor	394
Osobný automobil	156

NAJOBĽÚBENEJŠIE DIEVČENSKÉ MENÁ

Jana	5 200
Lucia	4 100
Martina	3 200
Katarína	3 100
Zuzana	2 500
Monika	2 300
Anna	1 900
Petra	1 800
Mária	1 400
Iveta	1 100

NAJOBĽÚBENEJŠIE CHLAPČENSKÉ MENÁ

Peter	4 400
Ján	4 200
Martin	3 600
Tomáš	3 300
Marek	2 700
Michal	2 200
Pavol	1 800
Roman	1 500
Marián	1 400
Juraj	900

NARODILI SA

U NÁS

Hudba a médiá

Matej Koreň , spevák, účastník Slovensko hľadá Superstar II	23. októbra
Michael Kmeť – Separ , raper, člen DMS	18. novembra
Samuel Tomeček , spevák, účastník prvej série Slovensko hľadá Superstar	22. mája
Martin Nováček , spevák, DJ, producent (flamenco štýl)	30. marca
Daniela a Veronika Nízlové , speváčky, dvojčky dua Twiins, muzikálové herečky, moderátorky	15. mája
Petra Jurinová , speváčka, moderátorka	20. októbra
Barbora Krajčírová (Rakovská) , televízna a rozhlasová moderátorka	8. augusta

Hokej

Andrej Sekera , obranca, NHL, reprezentant SR	8. júna
Boris Valábik , bývalý obranca, policajt, moderátor Športu TV JOJ	14. februára
Roman Tománek , útočník, reprezentant SR	28. januára
Martin Gajdoš , bývalý hokejový obranca	19. mája
Ladislav Ščurko , útočník	4. apríla

Separ

Boris Valábik

Peter Pekarík

B. Krajčírová (Rakovská)

Futbal

Erik Jendrišek , útočník	26. októbra
Peter Pekarík , pravý obranca, reprezentant SR	30. októbra
Matej Ižvolt , záložník/pravý obranca	5. júna
Karol Karlík , defenzívny záložník/stopér	29. júna
Tomáš Košický , brankár	11. marca

Ostatné športy

Henrieta Farkašová , zjazdová lyžiarka	3. mája
Radoslav Malenovský , paralympijský športovec, strieborná medaila Paríž 2024	15. novembra
Kamil Čapkovič , tenista	2. júna

Herectvo

Jakub Rybárik , herec, divadlo Andreja Bagara	17. apríl
Peter Brajerčík , herec	15. októbra
Alexandra Borbélyová , herečka	4. septembra

Politika a spoločenský život

Martin Dubéci , politik, Progresívne Slovensko	26. augusta
Lukáš Parížek , bývalý štátny tajomník MZV SR, zakladateľ iniciatívy Exportéri.sk	9. septembra
Tina Gažovičová , poslankyňa NR SR	22. decembra

Samuel Tomeček

Alexandra Borbélyová Martin Dubéci

Tina Gažovičová

Peter Daubner , politológ, politický filozof	10. septembra
Jakub Drábik , historik, univerzitný pedagóg	10. septembra
Peter Gregor , cestovateľ, hudobník, publicista	28. októbra
Romana Schlesinger , bývalá občianska aktivistka, bývala organizátorka Dúhového PRIDE v Bratislave	28. októbra

Úmrtia významných osobností

Elena Nábělková , pedagogička a protifašistická bojovníčka	(1896 – 1986)
Rudolf Dilong , básnik, prozaik, dramatik a publicista, predstaviteľ slovenskej katolíckej moderny	(1905 – 1986)
Mikuláš Šprinc , básnik a prekladateľ	(1914 – 1986)
Ján Sloboda , pedagóg, novinár a osvetový pracovník	(1913 – 1986)
Adam Abrahám , amatérsky astronóm	(1901 – 1986)
Oľga Borodáčová , herečka	(1899 – 1986)
Mikuláš Huba , herec	(1919 – 1986)
Ferdinand Daučík , futbalista a tréner	(1910 – 1986)
Ctibor Filčík , herec	(1920 – 1986)
Ján Kroner , herec	(1927 – 1986)
Jozef Kresánek , hudobný skladateľ a muzikológ	(1913 – 1986)
Henrik Bartek , jazykovedec, pedagóg	(1907 – 1986)

Oľga Borodáčová

Mikuláš Huba

Ctibor Filčík

Jozef Kresánek

SVET

Jeremy Ferguson , americký hudobník, člen Black Veil Brides	7. januára
Jessica Ennis-Hill , britská atlétka	28. januára
Lady Gaga , speváčka, textárka a herečka	28. marca
Ireen Wüst , holandská rýchlokorčuľiarica	1. apríla
Romain Grosjean , francúzsko-švajčiarsky automobilový pretekár	17. apríla
Kirsten Dunst , americká herečka	30. apríla
Robert Pattinson , britský herec a hudobník	13. mája
Megan Fox , americká herečka a modelka	16. mája
Michael Oher , americký futbalista	28. mája
Rafael Nadal , španielsky tenista	3. júna
Lindsay Lohan , americká herečka a speváčka	2. júla
Jake McDorman , americký filmový a televízny herec	8. júla
Usain Bolt , jamajský šprintér	21. augusta
Olivier Giroud , francúzsky futbalista	30. septembra
Emilia Clarke , britská herečka	23. októbra
Aubrey Drake Graham , kanadský herec, spevák a rapper	24. októbra
Katy Perry , americká speváčka	25. októbra
Schoolboy Q , americká rapper	26. októbra
Oscar Pistorius , juhoafrický paralympijský bežec	22. novembra

Kirsten Dunst

Robert Pattinson

Emilia Clarke

Romain Grosjean

BABY JESSICA JE ZACHRÁNENÁ!

Túto prezývku získala Američanka Jessica McClure Moralesová (*26. marca) už ako batola. Ako 18-mesačnej sa jej prihodilo, čo by ste nepriali ani svojmu najväčšiemu nepriateľovi. Spadla v záhrade u tety do sedem metrov hlbokéj studne a pomoc sa k nej dostala až po 58 hodinách!

Záchrannú operáciu, ktorá bola veľmi náročná kvôli veľmi úzkemu priemeru studne a tvrdosti skaly, vtedy sledovali v živom televíznom vysielaní ľudia na celom svete. Záchranári nakoniec dievčatko vytiahli vykopanou paralelne vedenou šachtou a tunelom.

Happy end? Určite, ak nepočítame zdravotné následky v podobe gangrény v pravej nohe, ktorá si vyžiadala chirurgickú rekonštrukciu a jazvy na čele. Sama Jessica, ktorá dnes žije spokojným životom so svojou rodinou, si na hroznú príhodu nepamätala. Čo sa jej stalo, sa dozvedela až neskôr. Príbeh sa stal predlohou filmu *Everybody's Baby: The Rescue of Jessica McClure* (1989).

VIDEL AŽ PRÍLIŠ DOBRE

Nebyť covidu, mohol sa čínsky oftalmológ Li Wen-liang (*12. októbra) dnes spokojne venovať svojim pacientom v Centrálnej nemocnici vo Wu-chane, kde pracoval. Ibaže to malo byť inak. Na konci roku 2019 Li Wen-liang varoval ako jeden z prvých lekárov pred šírením nového koronavírusu SARS-CoV-2 vo Wu-chane. V chate zdieľal so svojimi bývalými spolužiakmi z lekárskej fakulty internú správu o podozrivom prípade SARS a varoval pred novým vírusom. Ale hneď 3. januára 2020 dostal predvolanie na wuchanskú políciu, ktorá ho napomenula za „šírenie falošných informácií na internete“ a donútila ho podpísať prehlásenie, že nebude pokračovať v „nezákonnom konaní“. Následný vývoj udalostí mu ale dal za pravdu a čínsky Najvyšší ľudový súd vo februári 2020 prehlásil, že Li a ďalší lekári nemali byť napomínaní. Iróniou osudu sa ale Li nakazil pri liečbe pacientov koronavírusom a 7. februára 2020 zomrel. Mal len 34 rokov. Čínska vláda ho posmrtno rehabilitovala a prehlásila za „mučeníka“. V roku 2021 mu Nemecká lekárska asociácia udelila posmrtno najvyššie ocenenie – Paracelsovu medailu.

ROK OHNIVÉHO TIGRA

9. FEBRUÁRA 1986 – 28. JANUÁRA 1987

V roku prchkého Tigra, ktorý zodpovedá slnečnému znameniu Vodnára, sa nič nedeje v malom. Nepochybne nie je núdza o udalosti, novinky a príležitosti! Vláda tejto šelmy prináša so sebou prudkú energiu a potrebu meniť zabehnuté a strnulé.

Odvaha a sila. Ohnivý Tiger symbolizuje odvahu, nebojácnosť a silu. Ľudia narodení v tomto roku majú tendenciu byť odvážnejší než ostatní a sú ochotní čeliť výzvam. Zároveň majú sklony konať impulzívne a púšťať sa do veľkých alebo rovno bláznivých akcií.

Kedy myslíte, že vrcholila aféra Watergate, ktorá mala za následok rezignáciu prezidenta Nixona? V roku 1986 to nebolo, ale v roku Tigra áno! Keď planú prudké city a vášne, diplomacia to má ťažké. Priliehavejším (aj keď tragickým) príkladom rovno z roku 1986 je výbuch jadrovej elektrárne v Černobyle. Väčšiu explóziu energie si asi nie je možné predstaviť!

Všetko, teda dobré aj zlé, je v roku Tigra dovedené do extrému. Ako je možné počas týchto dvanástich mesiacov dosiahnuť šťastie a bohatstvo – pretože táto energia podporuje riskovanie a prekonávanie prekážok – je rovnako tak možné všetko stratiť.

Prudký vývoj a inovácie. Pre rok s tigrou energiou sú charakteristické rýchle a často nečakané zmeny. Isté je len jedno, nebude to nuda. Toto obdobie je ideálne pre začatie nových projektov a dobrodružných výprav každého druhu. A tiež pre umelecké činnosti a kreatívne projekty.

Otvárajú sa nové smery a prichádzajú veľké premeny, ktoré môžu byť veľmi intenzívne.

Ohnivý Tiger dokáže vďaka svojej prudkosti a temperamentu vliať nový život do chradnúcich podnikov a aktivít trpiacich stereotypom. Jeho doba je teda

vhodná na rozsiahle zmeny, presadenie nových odvážnych myšlienok, hoci aj kontroverzných.

Všetko má svoje pre a proti! Ak v roku ohnivého Tigra vzniknú priateľstvá, zrodí sa spoločné podnikanie a obchodné transakcie, ktoré vyžadujú dlhodobú vzájomnú dôveru a spoluprácu, je potrebné počítať s tým, že tieto vzťahy budú skôr z porcelánu, než zo železa a môžu sa ľahko rozpadnúť.

Tigrove výzvy možno v skratke opísať ako:

- Impulzivnosť, keď energia jeho roka môže viesť k unáhleným rozhodnutiam.
- Netrpezlivosť, keď rýchle tempo zmien môže priniesť frustráciu pri pohľade na „nudné“ dlhodobé alebo stereotypné úlohy.
- Konfliktnosť, keď tigrí taktický postup spôsobuje napätie vo vzťahoch.

Odvážne kroky (alebo skôr skoky) ohnivého Tigra a rýchly rast je potrebné doplniť rozvahou a trpezlivosťou!

POZNÁVATE SA?

Znamenie Tigra v spojení s prvkom ohňa poskytuje svojmu nositeľovi neobmedzenú energiu. Tento typ človeka ťažko ovláda svoje nadšenie a má dosť nestálu povahu. Žije hlavne v súčasnosti, je nezávislý, veľkodušný, veľkorysý až šľachetný, prevažne optimistický, nekonvenčný a vo svojom konaní nepredvídateľný. Je tiež výrečný a teatrálny. Takému jedincovi sa darí ovplyvniť každého a prenáša svoju vitalitu do všetkých plánov a projektov, pre ktoré sa rozhodne.

Keď to zhrnieme, človek v znamení ohnivého Tigra sa neprestajne snaží premeniť svoju duševnú energiu na nejaký významný čin. Jeho impulzivnosť a temperament sú nákazlivé, jeho životná energia a láska k životu je inšpiratívna ... až hrejúca!

V ROKU TIGRA SA NARODILI

Kráľovná Alžbeta II. (*1926, bývalá britská kráľovná)

Marilyn Monroe (*1926, americká herečka a sexsymbol)

Juraj Králik (*1926, diplomat, publicista a kultúrny pracovník)

Imrich Gallik (*1926, matematik a pedagóg)

Jiří Mádl (*1986, český herec a režisér)

Vlasta Chramostová (*1926, česká herečka)

Fidel Castro (*1926, bývalý kubánsky prezident)

Chuck Berry (*1926, americký hudobník)

Miles Davis (*1926, americký jazzový trúbkár a skladateľ)

Títo sú zrodení priamo z Ohňa.

Do tigrej rodiny, aj keď k inému prvku, patria napríklad:

Juraj Jakubisko (*1938, filmový režisér a scénarista)

Karol Duchoň (*1950, legendárny spevák)

Jana Bodnárová (*1950, spisovateľka a historička umenia)

Paľo Habera (*1962, spevák, líder skupiny Team)

Miro Kasprzyk (*1962, mím a predstaviteľ nonverbálneho divadla)

Marcel Merčiak (*1974, športový komentátor a moderátor)

Ján Lipiansky (*1974, hokejista a tréner)

Ludwig van Beethoven (*1770, nemecký hudobný skladateľ)

Leoš Janáček (*1854, český hudobný skladateľ)

Bohumil Hrabal (*1914, český spisovateľ)

Emily Bronteová (*1818, anglická spisovateľka)

Karel Čapek (*1890, český spisovateľ)

Jana Hlaváčová (*1938, česká herečka)

Aby sme však neboli nespravodliví k tým, ktorí sa narodili v januári alebo na začiatku februára 1986. Títo ľudia sú totiž ešte pod vládou **dreveného**

Byvola. Bývajú svedomití a dôkladní a nechýba im usporiadanosť ani zmysel pre poriadok, a to v práci aj v súkromí. Pravda, niekedy to trochu prehávajú a majú sklony k zaťatosti a tvrdohlavosti.

Tieto „úlety“ vyrovnávajú veľkou obetavosťou. Prvok dreva im navyše dodáva predstavivosť, tvorivosť a tiež flexibilitu.

KULTÚRA

Kultúra na Slovensku v roku 1986 bola silne ovplyvnená politickým režimom a ideológiou komunistickej strany. Fungovala pod dohľadom štátu, ale zároveň sa v nej dali vytušiť prvé náznaky neskoršej spoločenskej zmeny.

Hlavným nositeľom propagandy bola televízia, tá bola však zároveň aj zdrojom zábavy a kultúrneho obsahu pre masy vo forme hudobných relácií, rozprávok či seriálov.

Elán

LITERATÚRA

Za normalizácie, do ktorej spadal aj rok 1986, bolo možné písať takmer o čomkoľvek a akokoľvek, ale s výnimkou zásadných spoločenských tém, pri ktorých bola dovolená len jediná interpretácia, a to tá oficiálna. Teda žiadna kritika komunistickej strany a jej predstaviteľov, žiadna politika, rovnako žiadny negativizmus, žiadne spirituálne témy a radšej ani nič príliš intelektuálne. Zmestiť sa do týchto obmedzení a napísať pritom kvalitnú knihu, ktorej vydanie by oficiálne miesta povolili, bolo umenie.

Práve do tuzemskej literatúry sa glasnosť veľmi nepremietala. Stále u nás popri oficiálnom prúde „s pravítkom za chrbtom“ fungovala sivá zóna, aj tá paralelná a o úroveň literatúry sa starali tiež exilové nakladateľstvá.

Rok 1986 bol aj pre slovenskú literatúru obdobím pozvoľného uvoľňovania spod vplyvu uniformného socialistického realizmu. V tvorbe autorov sa začali objavovať výraznejšie prvky spoločenskej kritiky, existenciálne a metaforické témy, a to nielen v oficiálne publikovaných dielach, ale aj v rastúcom počte samizdatových textov. Literatúra pre deti a mládež sa paralelne vracala k tradícii folklóru, imaginácie a detskej obrazotvornosti.

POÉZIA A PRÓZA

Ivan Kolenič – *Prinesené búrkou*

Debutová zbierka predstavila Ivana Koleniča ako výrazný hlas mladej literatúry 80. rokov. Jeho poézia je plná obraznosti, expresívnosti a rebélie, s viditeľným vplyvom surrealizmu, beatnikov a dekadencie. Kolenič sa zameriava na tému individuálnej slobody, bohémskeho spôsobu života a kritiku spoločenských konvencií.

Ján Švantner – *Lampa*

Zbierka poézie vydaná vydavateľstvom Smena (edícia Erb) v roku 1986, ilustrovaná Milanom Bočkayom. Texty majú introspektívny charakter, sú emocionálne a nesú silné osobné gesto. Autor skúma najmä vnútorný svet a duchovné prežívanie jednotlivca.

Kamil Peteraj – *Minútové básne*

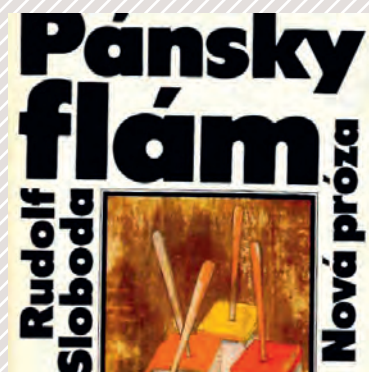
Zbierka moderných veršov, ktorá sa venuje vzťahom, osamelosti a citovému svetu súčasného človeka. Peterajov štýl je obrazný a lyricky napätý, často založený na skratke a intuitívnom výraze.

František Švantner – *Život bez konca*

Aj keď ide o posmrtný román prvýkrát vydaný už v roku 1956, v roku 1986 vyšlo jeho siedme vydanie, ilustrované Vojtechom Kolenčíkom a doplnené doslovom Milana Šútovca. Nové grafické spracovanie poukazuje na trvalý význam tohto filozoficko-symbolistického diela v rámci slovenskej prózy.

Rudolf Sloboda – *Pánsky flám*

Zbierka poviedok zameraná na život dospelého muža – tematicky rozpracúva mužsko-ženské vzťahy, rodinné napätie a pracovné konflikty. Slobodov štýl je strohý, úderný, často s jemne absurdným alebo ironickým podtextom. Dielo predstavuje civilný pohľad na každodenné existenciálne dilemy.

Milan Rúfus – *Studnička*

Poetická zbierka, ktorá tematizuje kontrast medzi detským vnímaním sveta a skúsenosťami dospelého človeka. Rúfus sa vracia k detstvu ako zdroju čistoty, autenticity a nevinnosti. Studnička patrí medzi jeho kľúčové diela v oblasti literatúry pre deti i dospelých.

Kamil Peteraj – *Bosá láska*

Zbierka piesňových textov obsahuje 77 textov určených pre populárnu hudbu. Vydalo ju vydavateľstvo Tatran v edícii Darčeky (č. 39). Nachádzajú sa v nej texty k známym piesňam ako „Študentská láska“ a ďalšie, ktoré významne ovplyvnili slovenskú hudobnú scénu.

Eliáš Galajda – *Insomnia*

Významný rusínsko-ukrajinský básnik pôsobiaci na Slovensku vydal v roku 1986 zbierku *Insomnia*. Texty sú introspektívne a emocionálne, reflektujú osobné i spoločenské témy ako osamelosť, smútok či duchovná identita. Galajda prepája kultúrne povedomie s univerzálnym ľudským prežívaním.

Ivan Habaj – *Kolonisti*

Román zobrazujúci život na okrajových sídliskách južného Slovenska, ktorý prináša sociálnu reflexiu prostredia s dôrazom na marginalizované komunity.

Alfonz Bednár – *Sklený vrch*

Historický román, ktorý poeticky a sugestívne spracúva tému odporu počas Slovenského národného povstania, kladie dôraz na morálne dilemy a pamäť.

Andrej Chudoba – *Stopárka*

Súbor poviedok zachytávajúci život na vidieku, atmosféru starých tradícií a medziľudské vzťahy s nádychom melanchólie.

Juraj Šípoš – *Pod južným krížom*

Zbierka básní ladená lyricky, plná prírodných a symbolických motívov.

Andrej Ferko – *Noc na zamrznutom jazere*

Prozaické dielo s lyrickými a existenciálnymi prvkami, ktoré otvára otázky izolácie a duchovnej skúsenosti.

DETSKÁ LITERATÚRA

Klára Jarunková – Rozprávky

V zbierke Rozprávky autorka nadviazala na svoje predošlé úspechy v oblasti detskej literatúry. Texty sa vyznačujú hravosťou, jemným humorom, použitím mladistvého slangu a citlivým prístupom k detskému čitateľovi, najmä vo veku prechodu medzi detstvom a dospievaním. Jarunková dokáže spojiť rozprávačskú ľahkosť s hlbšou výpovednou hodnotou.

AKADEMICKÉ A JAZYKOVÉ PRÍSPEVKY

V roku 1986 prispeli do literárnej vedy a jazykovedy viaceré dôležité štúdiá.

Juraj Vaňko v zborníku *O interpretácii umeleckého textu* a v časopise *Slovenská reč* rozpracoval štruktúru umeleckého textu a rôzne prístupy k jeho interpretácii, čím posunul hranice literárnej analýzy na Slovensku.

Štefan Švagrovský v časopise *Slavica Slovaca* skúmal texty východoslovenských dialektov a folkloristické manuály, čo pomohlo lepšie pochopiť jazykové a kultúrne špecifiká regiónu.

Tieto práce významne obohatili diskusiu v oblasti jazykovedy a literárnej teórie a podporili záujem o regionálnu kultúru.

ZOMREL JAROSLAV SEIFERT

Vznamný český básnik, ktorému bola v roku 1984 udelená Nobelova cena za literatúru, odmietal uzavrieť s politickou mocou akýkoľvek kompromis. A spôsobil režimu vrásky aj po svojej smrti.

Jaroslav Seifert podpísal Chartu 77 medzi prvými, čím sa prihlásil k požiadavke dodržiavania ľudských práv v Československu. Udelenie Nobelovej ceny však donútilo komunistických pohlavárov využiť situáciu

a meno rešpektovaného literáta na zlepšenie vlastného obrazu. Keď básnik, prozaik, publicista a prekladateľ 10. januára 1986 po dlhej chorobe zomrel, mal štátny pohreb. Aj napriek dozoru Štátnej bezpečnosti sa udalosť premenila na tichý protest proti režimu, keď básnikovi pri oficiálnej rozlúčke v Rudolfíne prejavili uznanie tisíce ľudí.

„Prvý básnik, ktorého som v živote na vlastné oči videl, bol Jaroslav Seifert,“ spomínal na neho Václav Havel. „Navštívil som ho niekedy v roku 1952, mal som vtedy šesťnásť rokov, a Jaroslav Seifert bol už takmer klasikom, ktorého verše sa učili deti v škole. Nezabudnem na milý a chápaný spôsob, akým rozoberal moje prvé literárne pokusy, samozrejme básne. Šetrne mi naznačil, v čom sú zlé a zároveň ma povzbudil do ďalšieho písania.“

Nadácia Charty 77 založila na básnikovu počesť ešte v januári 1986 v Štokholme **Cenu Jaroslava Seiferta**, ktorá je udeľovaná za vynikajúce básnické alebo beletristické dielo. Ako prvý ju získal **Dominik Tatarka** za trilógiu *Písačky*.

NADÁCIA ERASMOVEJ CENY OCENILA VÁCLAVA HAVLA

Nadácia uverejnila 22. januára 1986 rozhodnutie udeliť prestížnu výročnú cenu za mimoriadny prínos pre európsku kultúru Václavovi Havlovi.

Ocenený zareagoval o dva mesiace neskôr ďakovnou rečou, ktorá dodnes patrí k jeho kľúčovým textom. Pretože nemohol z politických dôvodov vycestovať z Československa, cenu na slávnostnom ceremoniáli v rotterdamskom kostole sv. Vavrinca za neho prevzal 13. novembra 1986 profesor František Janouch. Ďakovnú reč krátko nato nahovoril Jan Tříška pre českú redakciu Rádia Slobodná Európa.

ZAHRANIČIE

Požiar v Los Angeles Central Library zničil 29. apríla takmer 400 000 kníh, teda pätinu knižného fondu, ďalších 700 000 poškodil dym a voda. Hasičom trvalo viac než sedem hodín, kým požiar uhasili a malé ohníčky tam horeli ešte niekoľko dní. Odhadované náklady na náhradu stratených diel činili viac než 14 miliónov dolárov.

Národný deň šialených klobúčnikov vymyslela skupina IT špecialistov v Boulderi v americkom štáte Colorado. Cieľom tejto myšlienky bolo osláviť 6. október ako deň hlúposti, na počesť Lewisa Carolla a jeho postavy pod názvom Deň šialeného klobučníka.

JIMMY CARTER DOSTAL KNIŽNICU

Jimmy Carter Presidential Library and Museum bola slávnostne otvorená 1. októbra 1986.

Zriaďovatelia sa odklonili od tradície umiestňovania prezidentských knižníc do rodného mesta a túto zriadili v Atlante, kvôli tamojšej živej kultúrnej scéne a medzinárodnému významu. Knižnica uchováva 27 miliónov strán dokumentov, 500 000 fotografií, 40 000 predmetov a rozsiahle audiovizuálne materiály,

Los Angeles Central Library

Jimmy Carter Presidential Library and Museum

vzťahujúce sa k prezidentskému obdobiu **Jimmyho Cartera** (1977 – 1981) aj k jeho osobnému životu a práci jeho manželky Rosalynn Carter. V múzeu sú napríklad replika Oválnej pracovne z Carterovho obdobia, Carterova Nobelova cena za mier alebo interaktívna expozícia o prezidentskej funkcii.

VYŠIEL KOMPLETNÝ *DENNÍK ANNY FRANKOVEJ*

Publikoval ho Holandský inštitút pre vojnovú dokumentáciu.

Kritické vydanie denníka obsahovalo prvý raz všetky tri verzie a ďalšiu dokumentáciu.

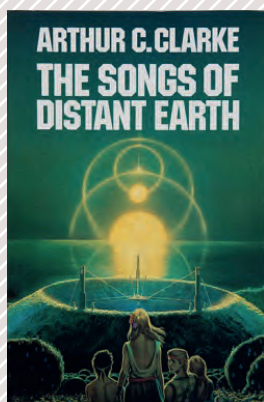
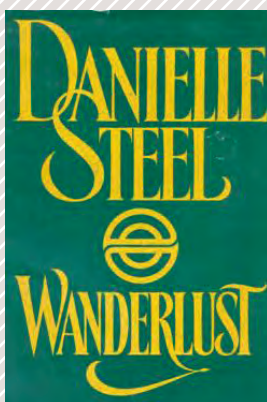
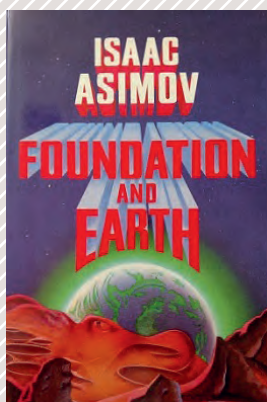
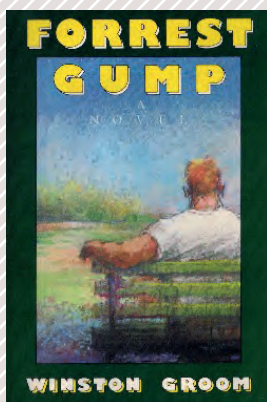
Otto Frank, otec Anne, odkázal všetky Annine písomnosti holandskému štátu a ten ich zveril správe Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie (NIOD).

Inštitúcia sa rozhodla nechať súdne vykonať podrobnú expertízu celej pozostalosti – s cieľom vedecky vyvrátiť akékoľvek pochybnosti a zhromaždiť argumenty proti opakovanému šíreniu klamlivých informácií a opakovanému spochybňovaniu pravosti denníka. Výsledkom bola záverečná správa v rozsahu 250 strán, ktorá jeho pravosť potvrdila.

KNIŽNÉ NOVINKY

Forrest Gump, tak nazval **Winston Groom** svoju knihu, v ktorej rozpráva muž s IQ 75 a veľkým srdcom. Forrest sa stretáva s významnými historickými osobnosťami a na vlastnej koži prežíva významné udalosti toho obdobia, ktorých význam si ale neuvedomuje. Na motívy knihy bol v roku 1994 nakrútený rovnomenný film s Tomom Hanksom v hlavnej úlohe.

Nadácia a Zem z pera amerického spisovateľa a profesora biochémie **Isaaca Asimova** je piatym dielom slávnej sci-fi sedemdielnej série

o Nadácii a chronologicky túto sériu završuje, Román možno čítať samostatne, aj keď niektoré pasáže odkazujú na predchádzajúce diely (nie je ich mnoho).

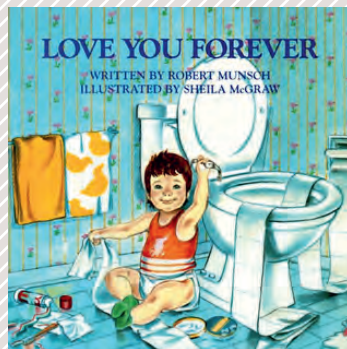
James Clavell vydáva román ***Smršť***, chronologicky poslednú knihu tzv. Ázijskej ságy, to znamená šestice Clavellových románov z ázijského prostredia. Dej sa odohráva v Iráne v roku 1979 a sústreďuje sa na osudy skupiny pilotov helikoptér firmy Struan's počas pádu iránskej monarchie a vzostupu Ajatolláha Chomejního.

Danielle Steel vydáva nový román ***Wanderlust***, v poradí jubilejný, dvadsiaty.

Spev vzdialenej Zeme je vedecko-fantastický román britského spisovateľa **Arthura C. Clarka**. Kniha je prepracovaním rovnomennej poviedky z roku 1958 a patrí medzi významné diela žánru sci-fi. Román sa odohráva v ďalekej budúcnosti, keď vedci zistia, že Slnko sa v priebehu niekoľkých storočí zmení na novu a zničí Zem aj celú Slnčnú sústavu.

To, takto jednoducho nazval **Stephen King** svoj román, na ktorom pracoval štyri roky. Dielo vyšlo v roku 1986 a o rok neskôr získalo Cenu Augusta Derletha za najlepší hororový román. Išlo o ocenenie udeľované The British Fantasy Society.

Lahké Fantastično je humoristická fantasy kniha **Terryho Pratchetta**, druhá zo série Plochozem.

The Dinosaur Heresies: New Theories Unlocking the Mystery of the Dinosaurs and Their Extinction (v slovenčine *Dinosaurie kacírstvo: Nové teórie odkrývajúce záhady dinosaurov a ich vyhynutie*) je populárno-náučná kniha amerického paleontológa Roberta T. Bakкера, ktorá vyšla v roku 1986 a je jedným z kľúčových príspevkov tzv. dinosaurej renesancie, ktorá zmenila pohľad na druhohorné dinosaury.

USPÁVANKA UZATVÁRA KRUH

Robert Munsch, kanadský autor detských kníh, vydal knihu *Love You Forever*, v ktorej rozpráva dojemný príbeh o bezpodmienečnej láske.

Kľúčovú úlohu v ňom hrá uspávanka – ako symbol bezpodmienečnej lásky medzi rodičom a dieťaťom. Uspávanku spieva najprv matka svojmu synovi v rôznych fázach jeho života, od raného detstva cez dospievanie až po dospelosť. Zásadný obrat nastáva, keď syn spieva uspávanku svojej starnúcej matke, ktorá je už príliš slabá na to, aby uspávanku dospievala. Tým muž symbolicky preberá úlohu opatrovateľa a vyjadruje vďačnosť za matkinu celoživotnú lásku. V závere príbehu potom spieva rovnakú uspávanku svojej novorodenej dcére, čím uzatvára láskyplný kruh.

Knihu napísal autor inšpirovaný bolesťou zo svojho života, keď prežil s manželkou dva potraty. Odvtedy, ako kniha vyšla, sa predalo viac ako 15 miliónov výtlačkov, čo z nej robí jednu z najpredávanejších detských kníh všetkých čias.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Můj rok 1986***.

Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.